

AJ-1436
M.A. (Final) Term End Examination, 2021-22
SANSKRIT (Paper-IV)
(साहित्य सिद्धान्त)

Time : 3 hours]

[Maximum Marks : 100

नोट:- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः । सभी प्रश्नों के अंक समान हैं ।

इकाई-I

1. अधोलिखितेषु सूत्रद्वयं व्याख्येयम् :-
(क) काव्यं सदृष्टादृष्टार्थं प्रीतिकीर्तिहेतुत्वात् ।
(ख) विशिष्टा पदरचना रीतिः ।
(ग) समग्रगुणोपेता वैदर्भी ।
(घ) माधुर्यसौकुमार्योपपन्ना पांचाली ।

इकाई-II

2. अधोलिखितं स्पष्टीक्रियताम् :-
“अर्थे सत्यर्थभिन्नानां वर्णानां सा पुनः श्रुतिः” ।

अथवा

अनुप्रासालंकारस्य भेदोपभेदानां वर्णयताम् ।

इकाई-III

3. अलंकारद्वयं सोदाहरणं विवेचनीयम् :-
(क) रूपक (ख) दीपक
(ग) अर्थान्तरन्यास (घ) विरोधाभास

इकाई-IV

4. अलंकारद्वयं सोदाहरणं व्याख्यायताम् :-
(क) व्यतिरेक (ख) विरोधाभास
(ग) ब्याजस्तुति (घ) भ्रान्तिमान

इकाई-V

5. अधोलिखितं स्पष्टीक्रियताम् :-
चतुर्वर्गफलप्राप्तिः सुखादल्पधियामपि ।
काव्यादेव यतस्तेन तत्स्वरूपं निरूप्यते ।

अथवा

अनेकार्थस्य शब्दस्य संयोगाद्यैर्नियन्त्रिते ।
एकत्रार्थेऽन्यधीहेतुर्व्यजना साऽभिधाश्रया ।।